RAADSBRIEF

ONDERWERP
Begrotingswijziging Omgevingsdienst Twente 2023-01

KENNISNEMEN VAN
De beslissing van het college om de gemeenteraad het voorstel te doen om bij het Dagelijks Bestuur van de ODT een zienswijze in te dienen over de begrotingswijziging Omgevingsdienst Twente 2023-01.

INLEIDING
De wijziging op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Twente (hierna: ODT), welke samen met een begeleidende brief als bijlagen zijn toegevoegd aan deze raadsbrief, wordt door het dagelijks bestuur van de ODT aangeboden aan de gemeenteraad om gelegenheid te bieden eventuele zienswijzen kenbaar te maken.

Op 8 juli 2022 is de Programmabegroting OD Twente 2023 door het algemeen bestuur van de OD Twente vastgesteld. De nu voorliggende Begrotingswijziging OD Twente 2023-01 omvat een aantal ontwikkelingen die kort voorafgaand of kort na deze datum meer inhoudelijk zichtbaar zijn geworden en die niet meer tijdig in deze begroting opgenomen konden worden.

KERNBOODSCHAP
De Begrotingswijziging OD Twente 2023-01 is een doorontwikkeling van de door het algemeen bestuur op 8 juli 2022 vastgestelde Programmabegroting 2023 gecombineerd met de ontwikkelingen die verwoord zijn in hoofdstuk 3 ‘Ontwikkelingen’.

Het betreffen de volgende ontwikkelingen:

a) Uitvoering archief- & Informatiebeheertaak – vastgesteld door het AB op 8 juli 2022.
   Betreft wettelijke verplichtingen zoals vastgelegd in de Archiefwet en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
b) Uitvoering programmaplan Energie & Duurzaamheid (Provinciaal) – vastgesteld door het AB op 10 december 2021.
   Betreft een door de provincie gesubsidieerd programmaplan inzake jaarlijks toezicht op duurzaamheid en energie bij 10 tot 15 procent van de relevante bedrijven in onze gemeente. Gemeentes dragen bij met netto bedragen. Zie tabel in paragraaf 3.2.
c) Specifieke Uitkering Toezicht & Handhaving Energiebesparingsplicht 2022-2023 (SPUK THE) betreft externe financiering vanuit het Rijk.
   Betreft een specifieke uitkering op verzoek van het Rijk aan de omgevingsdiensten. Te besteden aan extra ondersteuning op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht over de periode van 2022 tot en met 2026. En voor verder professionaliseren, bedrijven bezoeken en de verbetering van de uitvoering van energiebesparende maatregelen. Deze Rijksmiddelen zijn conform de voorwaarden van de SPUK aanvullend. Deze middelen komen niet in de plaats van gemeentelijke of provinciale bijdragen aan de omgevingsdiensten.
d) De laatste ontwikkeling opgenomen in deze begrotingswijziging betreft de aanhoudende hogere vraag naar producten binnen de programma’s Vergunningen, Handhaving en Advies. Over deze ontwikkeling heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Onder Ad.d. hierna meer hierover.

Ad.d.
De aanhoudende stijgende vraag aan de ODT naar haar milieu gerelateerde producten/diensten is een feit die ook voor de gemeente Twenterand geldt.

Binnen het traject van ‘Herijking financiering ODT’ en de stappen om te komen tot een outputfinanciering voor de ODT is hierover samen met de financieel adviseur bij herhaling de dialoog aangegaan met de ODT.

Inzet daarbij was steeds efficiëntie, omvang opdrachtverstrekking, het in achtnemen van de Dienstverleningsovereenkomst en de kwaliteit van het eindproduct. Dat heeft inzicht opgeleverd in de vereiste capaciteit bij de ODT om aan onze vraag te kunnen blijven voldoen en hoe opdrachten concreter kunnen worden geformuleerd. Dat neemt niet weg dat de gemeente Twenterand de komende jaren meer uren in moet kopen bij de ODT om een adequate dienstverlening te kunnen blijven leveren in het ruimtelijk domein.

In 2018 heeft de gemeente 4.98 fte (inclusief PIOFACH (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Algemene zaken, Communicatie en Huisvesting) inclusief de bijbehorende taken conform de wettelijke plicht overgedragen. De afgelopen jaren is verloop geweest onder de interne medewerkers die nog enige milieutaken uitvoerden, totdat de milieucapaciteit binnen onze eigen organisatie volledig verdwenen was. Hierdoor werd het gaande de jaren noodzakelijk om steeds meer taken en dus uren over te dragen aan de ODT.

We leven nu 4 jaar later in een andere wereld waarin meer milieutaken van het Rijk en de Provincie zijn overgedragen aan de Gemeente en dus de ODT. Denk hierbij aan gewijzigde wet- en regelgeving op het gebied van Bodem (bijvoorbeeld: PFAS, Visie op Bodem-Ondergrond-Water), Geluid, Lucht (bijvoorbeeld: Stikstof), Flora & Fauna, en klimaat- als ook energietransitie.

Daardoor zijn er meer onderzoeken nodig die vervolgens weer aan de gestelde en dynamische normen getoetst moeten worden om goedkeuring te krijgen voor het bouwen, aanleggen of bij voorbeeld het oprichten van een bedrijf. Het gevolg is meer advies en toets opdrachten aan de ODT. Tevens mag verwacht worden dat er ook meer controle- en juridische opdrachten aan de ODT nodig zijn. Dit vanwege het feit dat het aantal te controleren objecten en activiteiten die van invloed zijn op de leefomgeving groeit.

De gemeente Twenterand ontwikkelt zich immers sterk de laatste jaren. Er zijn flinke ontwikkelingen gaande met betrekking tot bouwen (woningen en bedrijfsgebouwen), aanleg van bedrijfsterreinen inclusief infrastructuur en de groei in het bedrijvenbestand als ook de diversiteit aan activiteiten.

Dat kunnen piekmomenten zijn daar is nu geen zekerheid over te krijgen. Veel opdrachten komen uit vraag gestuurde producten die fluctueren op de maatschappelijke ontwikkelingen. Desalniettemin is een realistische prognose gemaakt voor het jaar 2024. De prognose is gebaseerd op de dagelijkse praktijk, het verschil tussen de planning en de daadwerkelijke uitvoering en de naheffing die de gemeente heeft gekregen in 2021 en ook verwacht wordt voor 2022.

De prognose 2024 laat zien dat de gemeente Twenterand in 2024 ongeveer 2935 uur (de omvang van ca. 2fte) meer van de ODT dient in te kopen om alle voorgenomen opdrachten uitgevoerd te krijgen en een adequate dienstverlening in stand kan houden. Vanwege het feit dat het gaat om taken met een wettelijk plicht is aan de ontwikkelingen niet te ontkomen.

Desondanks wordt uw raad het voorstel gedaan om bij het Dagelijks Bestuur van de ODT een zienswijze in te dienen. Redenen daartoe zijn:

- Het bewust maken van de verbonden partij dat hun begroting en een eventuele wijziging daarop met meer begrip tot stand mag komen. Het voelt namelijk aan het eind van het jaar, wanneer de gemeente zelf haar begroting vaststelt, als een voldongen feit;
- Het zou vanuit het karakter van een samenwerkingsverband een pluspunt zijn als er al in een vroeg stadium om een hogere bijdrage wordt verzocht. Dit nadat concrete doorrekeningen, financiële aanpassingen en ontwikkelingen zijn gedeeld;

- Het siert de verbonden partijen dat zij het besef hebben dat de zorgen groot zijn bij de gemeente die te maken krijgen met tariefstijgingen en begrotingswijzigingen die een beduidende impact hebben op de gemeentelijke begroting.
- Dat de zorg groot is dat de Omgevingsdienst Twente niet kan voldoen aan de doorlooptijden van de producten, zoals is vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst. De dienstverlening komt daarmee in gevaar. Dat staat in een schril contrast met het feit dat de kosten blijven stijgen.

Het is een feit dat de gemeente in haar begroting over 2023 al voorzichtig rekening heeft gehouden met een toename van uren en kosten ten behoeve van de ODT. Desalniettemin zal een extra bijdrage aan de ODT over 2023 nodig zijn van € 53.000,-. Het zal worden meegenomen in de Berap (voorjaar 2023).

De komende jaren zal echter structureel meer moeten worden bijgedragen aan de ODT. De outputfinanciering zal naar verwachting wel enige positieve invloed hebben op de bijdrage omdat er dan per product afgerekend moet worden. De verwachtingen daarbij zijn niet hoog. Daarnaast zal er in de nabije toekomst – wanneer de Omgevingswet van kracht wordt – leges geheven kunnen worden op milieu gerelateerde producten. Dat compenseert wellicht. Het zal niet kostendekkend zijn.

Over het verhogen van de structurele bijdrage aan de ODT in relatie tot de prognose volgt in het begin van 2023 ter besluitvorming een separate adviesnota, een raadsvoorstel en een raadsbesluit.

VERVOLG

Betreffende de besluitvorming over de begrotingswijziging is een schema opgenomen onder paragraaf 2. Daar wordt naar verwezen. Tot uiterlijk 26 januari 2023 kan een eventuele zienswijze, bij voorkeur digitaal, worden ingediend bij het dagelijks bestuur van de ODT.

Aangaande het verhogen van de structurele bijdrage aan de ODT in relatie tot de prognose 2024 volgt in het begin van 2023 ter besluitvorming een separate adviesnota, een raadsvoorstel en een raadsbesluit.

De beslissing van het college, inhoudende aan uw gemeenteraad het voorstel te doen een zienswijze in te dienen, kan financiële consequenties niet voorkomen. Reden daartoe is het feit dat de productieopdrachten vanuit de gemeente aan de ODT zijn toegenomen en zullen toenemen. Daarnaast past de gewijzigde begroting ODT 2023-01 niet geheel binnen onze meerjarenbegrotingsbedragen. Een extra bijdrage aan de ODT over 2023 vanwege een hogere productie dan voorzien zal nodig zijn voor een bedrag van € 53.000,-. Dit zal worden meegenomen in de Berap (voorjaar 2023). Daarnaast is de verwachting dat er over 2022 een naheffing van de ODT zal worden ontvangen omdat de vraag hoger is geweest dan de inbreng.

Voor de toekomst dient er rekening te worden gehouden met een stijging van de bijdrage aan de ODT vanwege diverse ontwikkelingen die een toename van de te leveren diensten betekenen, als ook een toename van de doorlooptijden per product. Waarschijnlijk is dat het duurder wordt en de levering langer duurt. De prognose over 2024 laat een realistische toename van de gemeentelijke bijdrage zien in de vorm van de aankoop van meer uren om de dienstverlening in stand te kunnen houden. De voorspelling is dat er voor 2024 met een toename van uren aan de ODT van ongeveer 2935 uur (de omvang van ca. 2fte) rekening gehouden moet worden. Gerekend wordt op dit moment met een bedrag van € 85.000,- per fte. Vanwege het feit dat het gaat om taken met een wettelijk plicht is aan de ontwikkelingen niet te ontkomen. In de Kadernota 2024 wordt hier aandacht aan gegeven.

BIJLAGEN

1 Brief Aanbieding Begrotingswijziging 2023-01 OD Twente
2 Begrotingswijziging Omgevingsdienst Twente 2023-01
3 Brief (concept) met zienswijzen aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Twente

PORTEFEUILLE

Algemeen bestuurlijke zaken

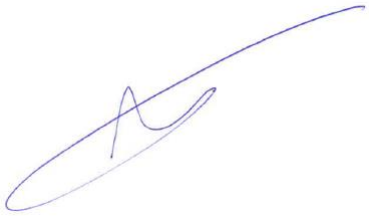
Vriezenveen, 22 november 2022
Burgemeester en wethouders van Twenterand

de secretaris,

P.F.G. Rossen

de burgemeester,

mr. J.C.F. Broekhuizen